

Panie Przewodniczący
Wysoka Rado Szanowni
Państwo

Uchwała budżetowa to najważniejsza uchwała podejmowana przez Radę Miejską w danym roku i oprócz uchwał regulujących porządek prawny w gminie, mam tu na myśli n.p. statut, czy plany zagospodarowania przestrzennego zajmuje ona szczególne miejsce w ustanawianiu prawa lokalnego. Stanowi bowiem o kierunku rozwoju gminy, o polityce prowadzonej przez jej organy, inwestycjach i kierunkach rozwoju lokalnej społeczności. Stąd jej waga i szczególny sposób jej uchwalania. Szczególna procedura polegająca na trzykrotnym tzw czytaniu projektu budżetu, konsultacjach z radnymi, dyskusjach, mających na celu przyjęcie optymalnego budżetu. Optymalnego tzn. najlepszego z możliwych. Wysoka Rada uczestniczy czynnie w procesie przygotowania tego dokumentu i dysponuje na ten temat dużą wiedzą. Natomiast oprócz radnych na tej sali gościmy wiele innych osób, które nie miały okazji brać udziału w dyskusjach związanych z planem dochodów i wydatków gminy na rok 2013.

Są również media które przekazują informacje opinii publicznej. Dlatego pozwólcie Państwo na kilkadziesiąt zdań, które, mam nadzieję, pozwolą naszym mieszkańcom zapoznać się z założeniami budżetu na 2013 rok.

Budżet to w skrócie plan dochodów i wydatków będących w gestii gminnego samorządu i jego organów. Budżet to również niejako wypadkowa długofalowej polityki prowadzonej przez Radę Miejską, Burmistrza i instytucje z nimi związane bądź im podległe.

Innymi słowy. Budżet na rok 2013 zdeterminowany jest trzema czynnikami.

Po pierwsze przepisami, które dają organom gminy prawo ustanawiania budżetu, ale tylko w granicach określonych przepisami.

Po drugie sytuacją finansową gminy, która wynika głównie z dwóch przyczyn.

-Wysokiego poziomu inwestycyjnego w szczególności w ostatnich latach, co potwierdzają liczne rankingi prowadzone przez niezależne od gminy ośrodki, które sytuują nas w czołówce kraju i absolutnej czołówce województwa,

oraz z bardzo wysokiego poziomu dofinansowania oświaty w naszej gminie.

Po trzecie wreszcie z konsekwentnej pro rozwojowej polityki prowadzonej przez gminę Gołdap.

Innymi słowy. Budżet na rok 2013 jest wypadkową wielu czynników, a w szczególności trzech przeze mnie wymienionych.

Ta informacja skierowana jest głównie do opinii publicznej, która nie bierze bezpośredniego udziału w przygotowaniu budżetu.

Na marginesie tych dyskusji pojawiają się od czasu do czasu wypowiedzi, z których wynika, że ich autorzy są albo niedoinformowani, delikatnie rzecz ujmując, albo celowo wprowadzają opinię publiczną w błąd.

Rzecz głównie dotyczy wysokości miejscowych podatków, opłat za wodę, n.p. rzekomo mamy najwyższe ceny w kraju (a naprawdę plasujemy się na 225 miejscu na około 400 sklasyfikowanych gmin) czy też zadłużenia gminy, które podawane jest jako po pierwsze monstrualnie duże, a po drugie jest wynikiem niegospodarności, czy pewnych cech jakie się nam przypisuje, a które z rozsądkiem, czy inteligencją niewiele mają wspólnego. Zwykle opinie te podawane są przez ludzi, którzy albo się swoich nazwisk wstydzą, albo boją się ich ujawnić. Wyjątkiem jest tu jeden gentleman, który obficie darzy nas opiniami na każdy temat i który swoim nazwiskiem posługuje się bez żenady firmując nawet najbardziej nieprawdopodobne fantasmagorie. Można by je pominąć.

Ale w związku z tym, że wprowadzają one w błąd część mieszkańców, winniśmy tym

mieszkańcom informację rzetelną. Pozwólcie Państwo, że powrócę po raz kolejny do zadłużenia gminy, które to zadłużenie w sposób oczywisty wpływa na kształt każdego budżetu , w tym budżetu na 2013 rok, determinując jego zapisy, jego ograniczenia.

Odpowiedzmy sobie na pytanie. Czy da się obronić tezę że zadłużenie w gminie musiało się pojawić. Zatem spróbujmy.

Pozwólcie Państwo, że przypomnę niektóre dane które pozwolą nam odpowiedzieć na te pytania.

	subwencje	wydatki	różnice	4/2 %	4/3%	inwestycje	zadłużenie
1997	5393	7165	1772	133	25	5681	
1998	6210	8092	1882	130	23	4989	
1999	6825	9205	2380	135	26	3842	
2000	7162	11201	4039	156	36	4041	
2001	8150	13075	4925	160	38	935	
2002	8555	12223	3668	143	30	1956	
2003	9493*	12934*	3441	136	27	2191*	
2004	9467*	14654*	5187	155	35	1474	
2005	9183*	14516*	5333	158	37	7295*	
2006	9057*	16798*	7741	185	46	10660*	
2007	9377*	16407*	7030	175	43	9823*	
2008	10680*	17738*	7058	166	40	16566*	
2009	11488*	20230*	8742	176	43	19095*	
2010	11966	23417*	11451	196	49	26746	
2011	11958	22486*	10528	188	47	27310	
2012	13457	23037*	9580	171	42	24151	
suma	148.421	243.178	94.757	164	39	166.755	41.627

Z tabel powyższych wynika ewidentnie, że gmina w ciągu 17 lat dołożyła do oświaty 94757 mln zł, a tymczasem zadłużenie wynosiło 41627mln

Ta suma jaką dołożyliśmy do oświaty stanowi 228% zadłużenia i jest od niego 2,3 razy większa

Inwestycje to 166.75 mln zł, a zadłużenie 41627 Inwestycje zatem stanowią 401% zadłużenia a więc ich wartość czterokrotnie to zadłużenie przewyższa.

Łącznie środki, które dołożyliśmy do należytego funkcjonowania oświaty, przy zachowaniu pełnej sieci szkół oraz środki wydatkowane na inwestycje to 261512 mln zł. co stanowi 628% zadłużenia.

Innymi słowy łącznie środki wydatkowane na te dwa obszary tzn inwestycje i pokrycie różnicy między subwencją oświatową, a wydatkami na oświatę są ponad sześciokrotnie wyższe niż dotychczasowe zadłużenie

Dane obejmują lata 1997- 2012, a więc okres 16 lat, praktycznie od przejęcia prowadzenia oświaty przez polskie gminy, w wyniku ustawowego przekazania z gestii kuratoriów czyli przedstawicieli budżetu centralnego, na rzecz samorządów gminnych. Dane obejmują wartość inwestycji oraz przewidywany stan zadłużenia gminy na 31.12.2012 r.

Jeśli się rozmawia o zadłużeniu gminy, trzeba te dane po prostu znać. Wtedy argumenty o rzekomej niegospodarności, niefrasobliwości czy zaniechaniach są po prostu niepoważne.

Zadłużenie wynika z racjonalnych przesłanek. Pro rozwojowych

i chroniących poziom oświaty w gminie Gołdap.

A w międzyczasie jeszcze coś się wydarzyło. Wydarzył się kryzys, a w jego wyniku zmiana ustawy o finansach publicznych, która nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego bardzo wystrzone rygory. Rygory tak silne, że ich nieprzestrzeganie wprost powoduje niemożliwość uchwalenia w zgodzie z prawem budżetów na obecny rok, a w szczególności na przyszłe lata. I to następna determinanta kształtu budżetu na rok 2013

Szanowni Państwo

Jestem człowiekiem otwartym, tak jak ludźmi otwartymi są przedstawiciele Rady Miejskiej. Jesteśmy w stanie podjąć każdą dyskusję. Ale poważną.

Dopóki, dopóty nasi oponenci, czy jak ich tam nie nazwać nie wskażą, z której inwestycji powinniśmy zrezygnować, której drogi, wodociągu, sali sportowej remontu szkoły, hali, basenu, miało nie być, czy którą szkołę należało zamknąć, podejmowanie dyskusji nie ma żadnego sensu.

Bo zadłużenie byłoby mniejsze, gdyby zrezygnować z inwestycji i pozamykać część szkół. Tylko po co wtedy gmina, jej samorząd, jej organy.

Ale skoro takie głosy w debacie publicznej padają i opinie publiczną dezinformują, naszym obowiązkiem jest przedstawienie faktów. I to czynimy. Nie da się prowadzić poważnej dyskusji o budżecie bez oczyszczenia przedpola i odarcia jej z mitów o nieuzasadnionym i monstrualnym zadłużeniu gminy. Stąd ten mocny i może przydługi akcent w moim dzisiejszym wystąpieniu

Szanowni Państwo

A teraz przejdźmy do konkretnych danych związanych z budżetem na rok 2013

Na początek niejako dla porządku kilka skondensowanych danych, tak by nasi goście choć w zarysach poznali główne wskaźniki budżetu.

Budżet po stronie dochodowej wynosi **70.613.861 zł.**

Z tego dochody bieżące 60.790.917 zł. a majątkowe 9.882.944 zł

Dochody własne (podatki i opłaty lokalne, dochody ze sprzedaży i dzierżawy mienia, udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych) 29.889.882 zł co stanowi 42,3% dochodów.

Dotacje na zadania własne to 9.540.318 zł co stanowi 13,5% dochodów,

Dotacje na zadania zlecone (głównie zasiłki) to 8.552.248 zł co stanowi 12,1% dochodów.

Subwencje to 22.456.810 zł co stanowi 31,8% dochodów.

W ramach subwencji subwencja oświatowa wynosi 13.894.367 zł co stanowi 19,7 % dochodów.

Wydatki stanowią **77.253.848 zł.**

z czego bieżące 62.520.856 zł. a majątkowe 14.732.992 zł.

Największą pozycję po stronie wydatków stanowią łącznie Oświata i Wychowanie i Edukacyjna Opieka Wychowawcza 22.758.116 oraz 392.953 zł, Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego 2.870.285 zł Kultura Fizyczna i Sport 3.438.200 zł. oraz Ochrona Zdrowia 662.095 zł.

Łącznie 30.121.649 zł. co daje 42,7% wydatków ogółem

Z sumy **22.758.116** na oświatę i wychowanie przeznaczamy

-na szkoły podstawowe 10.773.577 co stanowi 47,3%

-oddziały przedszkolne w szkołach 1.684.885 co stanowi 7,4 %

-przedszkola 2.414.200 co stanowi 10,6 %

-gimnazja 6.395.562 co stanowi 28,1 %

dowożenie uczniów 901.500 co stanowi 4 % powyższej sumy

Pomoc społeczna (głównie zasiłki i dodatki mieszkaniowe) 13.536.879 zł czyli 17,5 %

Dla informacji podaję również wydatki na administrację Urzędu Miejskiego 4.224.160 zł

czyli 5,5% co mieści się zdecydowanie poniżej absolutnych standardów tym bardziej, że gmina z definicji prowadzi działalność administracyjną.(jest to wyjątkowo niski wskaźnik !!!!!!!!!!!!!)

Chciałbym zwrócić uwagę na porównanie dwóch wielkości -jednej po stronie dochodów a drugiej wydatków.

Po stronie dochodów subwencja oświatowa.

Są to pieniądze, jakie gmina dostaje z budżetu państwa na prowadzenie działalności oświatowej, które to pieniądze w założeniu powinny wystarczyć na utrzymanie oświaty w szeroko pojętym zakresie prowadzenia szkół podstawowych i gimnazjów.

Subwencja ta wynosi 13.894.367 zł.

Wydatki natomiast 22.758.116 zł.

Proszę zwrócić uwagę, że gmina dokłada z własnych środków aż 8.863.749 zł.

Powtarzam to do znudzenia i powtórzę po raz kolejny. Gdyby subwencja z budżetu państwa pokrywała w pełni potrzeby na bieżącą działalność oświatową, gmina nie tylko nie zaciągałaby kredytów inwestycyjnych, a dysponowałaby co roku sporą nadwyżką budżetową, która mogłaby przeznaczać na jeszcze szybsze tempo inwestycyjne, które i tak jest imponujące.

Jednak w tym miejscu pozwalam sobie prosić Państwa o wyjątkową uwagę. Zdając sobie sprawę z tego, jak kosztowna jest oświata, postawiliśmy sobie dwa cele.

Znalezienie poważnych oszczędności w tym obszarze, przy jednoczesnym utrzymaniu pełnej sieci szkół. Zadanie z pozoru karkołomne, szczególnie ze względów społecznych. Czy nam się udało ten proces rozpocząć?

Oto dane:

Za rok bazowy przyjęliśmy rok 2010, gdzie różnica między subwencją otrzymywaną z budżetu państwa, a wydatkami na oświatę wynosiła 6 mln 360 tys zł.

W roku 2011 tę różnicę zmniejszyliśmy o 870 tys zł, w roku 2012 o dalsze 2 mln 67 tys zł, na rok 2013 planujemy dalsze jej zmniejszenie o następne 2 mln 602 tys zł. Łącznie za trzy lata osiągniemy 5 mln 539 tys zł. A w związku z tym, że program oszczędnościowy kończymy w roku 2014, szacujemy, że w ciągu całej kadencji zaoszczędzimy ponad 9,5 mln zł. To suma dla nas ogromna, a podkreślenia wymaga fakt, że zachowujemy pełną sieć szkół i placówek oświatowych, łącznie z terenem wiejskim, przy stale zwiększającej się liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli.

To wielki wysiłek organizacyjny i finansowy. Powtarzam. Przy zachowaniu pełnej sieci szkół, przy zwiększeniu ilości dzieci w przedszkolach 9,5 mln oszczędności.

W tym miejscu dziękuje wszystkim, którzy nas w tym wysiłku w tej niełatwej pracy

wspomagają. Dziękuję przede wszystkim dyrektorom szkół i głównym księgowym nauczycielom i pracownikom oświaty, których niemała część wykazała się zrozumieniem dla konieczności podjęcia działań oszczędnościowych, dziękuję wydziałowi finansów i budżetu, ze szczególnym uwzględnieniem obojga skarbników, dziękuję wydziałowi oświaty, dziękuję tej znakomitej większości radnych, którzy nas dopingowali i nam pomagali, mam nadzieję, że za jakiś czas w to wspólne dzieło włączą się również związki zawodowe, bo tym działaniom ratujemy miejsca pracy waszych członków i innych pracowników oświaty.

Gdyby nie one, uchwalenie budżetu na rok 2013 byłoby oczywiście możliwe.

Ale bez inwestycji

Wartość inwestycji wynosi 14.732.992 zł.

Stanowi to 19,1% wydatków nie licząc tzw inwestycji zewnętrznych prowadzonych z naszej inicjatywy na terenie naszej gminy przez inne jednostki i instytucje budżetowe. Są to jednak tylko inwestycje nasze tzw wewnętrzne firmowane przez gminę. Jednak określając wartość inwestycji, nie sposób pominąć inwestycji prowadzonych przez inne instytucje, ale na terenie naszej gminy i będące wynikiem naszych zabiegów i uporczywej niekiedy o nie walce. Tym bardziej, że mają one walor dodatkowy. Całkowicie finansowane są przez środki zewnętrzne, a będą służyły naszym mieszkańcom. Oto niektóre z nich:

Deficyt budżetowy wynosi 6.639.987 zł.

Tak pokrótce wyglądają proporcje głównych działów budżetu. Te proporcje przedstawiam w bardzo ogólny sposób, bo budżet wraz z kompletem dokumentów towarzyszących będzie opublikowany w internecie i tam zainteresowani będą mogli się z nim zapoznać, ponadto będziemy docierać do Państwa z informacjami o nim w różnych, dostępnych nam formach.

Szanowni Państwo

Wysoka Rado

W imieniu swoim i pani skarbnik zwracam się z wnioskiem o uchwalenie budżetu na rok 2013.

Dziękuję Państwu za uwagę

Marek Aleksander Miros

Burmistrz Gołdapi